20 Øre
ugenlig.

Arbejdet er Kilden til al Rigdom, og hele Udbyttet bør tilfalde dem, der arbejder

Arbejdets Ordning ved Statens Overtagelse af Produktionen

Gratis og fælles Undervisning i Statsskoler og Oprettelse af Børneopdragelsesanstalter

Indførelse af en Normalarbejdsdag.

Almindelig, lige og direkte Valgret for alle Mænd og Kvinder fra 22-Aars Alderen.

Frihed. Lighed. Broderskab.

Social-Demokraten.

Udgivet af socialdemokratiske Foreninger.

Redaktionskontor: Brolæggerstræde 11, 2. Sal. Ekspeditionskontor: Rømersgade 22, Stuen.

20 Øre
ugenlig.

Udryddelsen af alle sociale og politiske Uligheder, som deler Folket i Klasser.

Valgdag paa en almindelig Fridag. Indførelse af Etkammersystemet.

Gratis og offenlig Retspleje.

Afskaffelsen af den staaende Hær. Indførelsen af et almindeligt Folkeværn.

Human Omsorg for Syge, Gamle og Arbejdsinvalider ved Staten.

Religionen erklæres for en Privatsag.

Nr. 132. | Abonnementspris: 2 Kr. 60 Øre Kvartalet, 88 Øre maanedlig, 20 Øre ugenlig. Enkelte Numre 5 Øre. | Telefon 1189. | Tirsdagen den 6. Juni. | Telefon 1395. | Avertissementer: Alm. Bekendtgørelser 15 Øre pr. Petitlinie, Inserater 20 Øre pr. Petitlinie, modtages i Rømersgade 22, St. | 1899.

Kæmpe-Protesten mod General-Lock-out'en!

Generalforsamlinger og Møder

Tirsdag den 6. Juni.

Kl. 8½. Snedkernes og Stolemagernes Fagforening Generalforsamling Rømersgade 22, St. o. G.

Kl. 8½. Klubben 27, Østerbro, Møde Kalkbrænderivej 38.

Kl. 8½. Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforeningen Generalforsamling i Kafe du Feldt.

Kl. 1. Støberi-, Maskin- og Skibsværftsarbejdernes Fællesforbund Medlemsmøde i Kaden.

Fagforbundets Telefon 3541.
Adresse: Brolæggerstræde 11, 1. Sal. K
Kontortid: 11—2, 6—8.

Folkefesten.

Triumftoget.

I Gaar var Landets Øjne vendt mod Socialdemokratiet med mere end almindelig Interesse. Hvorledes vilde Arbejderstanden demonstrere mod den General-Forbrydelse, som en Haandfuld Kapitalister øver mod 40,000 af vore Familjer?

Svaret blev det værdigst mulige.

Saa mægtig, saa imponerende mægtig en Demonstration har aldrig før været set i Københavns Gader og paa en Festplads som Socialdemokratiets i Gaar. Det var, som om Legionerne stampedes op af Jorden.

Vi tvivler ikke om, at vort Folketog under ganske almindelige Omstændigheder, som paa en sædvanlig Grundlovsdag, vilde have været større end nogensinde før, thi vore Organisationer er stærkere nu end i Fjor. Men det var dog Lock-out'en, der skabte denne Masseudfoldelse. De 40,000 Mænd og Kvinder, som gik i Procession, var den levende Folkeprotest mod Arbejdskøbernes brutale Overfald. Her var Tiden og Stedet til at protestere. Under Fanerne! har Parolen været overalt. Ved en Kæmpedemonstration vilde man tilbagevise Angrebet paa Arbejderklassen, og dette Angreb blev virkelig Aarsagen til, at saa godt som alle Københavns Arbejdere i Aar resolut og klart markerede deres Tilslutning til Socialdemokratiet.

Paa Boulevarden.

Et ubeskriveligt Mylr. Den ene Forening efter den anden rykkede ind under de grønne Træer. Snart var al Plads optagen, men stadig kom der flere til. Sluttelig toges Gaden i Brug, saa al Færdsel næsten var umulig, og det kneb haardt for de senest ankomne Foreninger at finde deres Numer i Rækkerne.

Hver nyankommen Organisation hilstes med Bifald, der især gjorde sig stærkt gældende, naar en eller anden ny Idé blev baaret frem i Faner eller Symboler. Vi nævner her Arbejdsmændenes Forbund. Alle de Udelukkede i dette Fag demonstrerede ved en Plakat i Hattene, hvorpaa stod:

„Smidt paa Gaden trods underskrevne Overenskomster og Voldgift."

Saa var der de store Kæmpebannere, der tidligere er omtalt heri Bladet, og som blev baaret i Spidsen fra forskellige store Afdelinger i Toget. Skibstømrerne med deres fuldtriggede Skib, Telefonarbejderne med deres Isolatorstativ og andre Fag med originale Paafund vakte megen Opmærksomhed. Meget morsomt havde Kedelsmedene udtrykt deres Opfattelse af Arbejdskøbernes Optræden i følgende Vendinger:

Et Ord et Ord,
en Mand en Mand,
en Pjalt — en Pjalt.

Overordenlig nydelig var Vesterbroforeningernes Tog, i hvis Spidse blev baaret en Kæmpebaldakin med Portræter af Marx og Lassalle og symbolske Figurer. Foran og bag denne Baldakin gik smaa, nydelige, hvidklædte Piger med frygiske Huer og røde Flag. 10de Kreds havde en lignende Fortrop, der tog sig udmærket godt ud. Men vi vil dog ikke tage i Betragtning at tilkende Murerne Prisen for deres Opstilling: Et Miniaturhus, hvor Kransen var hejst, blev baaret af unge Svende. Disse og den nærmest følgende Trop af Murere var alle klædt i Arbejdstøj, som vi kender det fra Stilladserne. Det var en vellykket Idé, som var sat smukt i Scene i alle Enkeltheder.

Kl. godt 2½ kom der Liv i Masserne paa Boulevarden. Socialisternes Marsch spilledes i Fortroppen ved Gothersgade. Kæmpelegemet begyndte at røre sig, men det varede endnu henved 2 Timer, før Togets Hale kom i Gang. Den lange Ventetid forkortedes paa bedste Maade med Musik i Sang. Kun faa forlod Rækkerne, og mere mønsterværdig Opstilling har i det Hele aldrig været set i vore Folketog.

Færdslen paa Boulevarden var næsten umuliggjort, men kun ved Gothersgade samt videre ad Togets Rute holdt Politiet Banen fri.

Fra Rømersgade.

Forsamlingsbygningen i Rømersgade er den gamle faste Borg, som Aar for Aar ser en bestandig voksende Armé drage jublende forbi med sænkede Faner. Midt i Gaden staar den traditionelle Æresport med Inskriptionen „Arbejdet er Kilden til al Rigdom", og Bygningens Facade er fra øverst til nederst skjult under Granguirlander og Blomster og alle Nationers Flag, midt imellem hvilke der med Kæmpebogstaver staar skrevet „Leve Socialdemokratiet!"

I de historiske Lokaler paa første og anden Sal samles Hovedstadspressens Repræsentanter, Provinskorrespondenter, Tegnere til illustrerede Blade osv. for at se Processionen drage forbi. Her træffer man ogsaa hvert Aar en eller anden udenlandsk Redaktør, som er lokket hid af det danske Arbejdertogs europæiske Berømmelse. I Gaar hilste vi saaledes i Rømersgade paa en italiensk Publicist, Giovanni Boglietti, som skriver til Tidsskriftet Nuova Antologia i Rom, og paa Grækeren Gabrieledi, som redigerer det store liberale Blad Akropolis i Athen. Rom og Athen skuede i Gaar ned paa de danske Socialdemokrater som Pyramiderne paa Napoleons Soldater!

Og vor Arbejderhær kunde være bekendt at lade sig se. Ingen Sinde har Grundlovstoget været større i Antal, festligere smykket, mere stemningsfuldt og mere begejstret end i Gaar. Arbejderne vilde vise, at de saa langt fra at være gjort modløse af det Overfald, Kapitalisterne har iværksat, tværtimod har optaget Kampen med fordoblet Kraft. Der var straalende Solskinshumør over hele Linien! Bataillon efter Bataillon drog frem med pragtfulde nye Bannere og med en Mangfoldighed af Paafund i Arrangementet, som gav Toget Karakter af en moderne Haandværkets Fest — et Arbejdets Triumftog.

. . . Hør, nu lyder Socialisternes Marsch henne fra Hjørnet af Gothersgade, og man trænges ved Vinduerne for at komme til at se. Damerne binder febrilsk Buketter af de store Læs Blomster og Bøgegrene, som ligger ophobet paa Bordene . . . Saa, er nu alt i Orden? Dér er Toget! Hurra!

Forrest kommer et mægtigt Banner, hvorpaa man ser Retfærdigheden siddende med en Fabrikant paa den ene Side og en Arbejder paa den anden Side. Fabrikanten staar med en Pengepose i den ene Haand og med et „Magt for Ret" i den anden. Arbejderen har „Organisation" i den ene Haand, „Kontrakt" i den anden.

Derefter „Social-Demokraten"s Reklamebillede i Kæmpeformat.

Kvindeligt Forbund fører i Spidsen et hvidt med grønt smykket Banner med fire Guirlander, der bæres af 4 Kvinder. Paa Banneret læses:

„Lige Ret for Mand og Kvinde,
høj og lav, men ingen Sinde
lige Ret for godt og ondt".

Kvindelig Sangforening fører en grøntsmykket Lyre med fire Guirlander, baaret af fire hvidklædte Kvinder med røde Skærf og frygiske Huer.

Stor Beundring vækker Malernes Organisation. Her ser man et mægtigt Banner med et Billede af et Malerværksted under „den ny Arbejdsparole": Mesteren, stolt og bydende, med Kongekrone paa Hovedet og to Svende, der ærbødigt gør Honnør for ham. Dernæst et Banner: Kapitalen forsøger at splitte Arbejderorganisationen. Man ser her et Hjul, hvis Eger betegner forskellige udelukkede Fag, medens selve Ringen staar som Symbol for Socialismen. En Stormester og en Fabrikant søger med Anspændelsen af alle deres Kræfter at bryde Hjulet itu, og i sin Iver slaar Fabrikanten sin Næse imod det, saa Blodet sprøjter.

Ligesom paa 1ste-Majdagen fører Malerne 100 smaa røde Flag med sig, men nu er de pyntede med Palletter, der angiver de 50 Aar, i hvilke vi har haft Grundloven, fra 49 til 99.

Sangforeningen „Morgenrøden" har ogsaa en Lyre med Guirlander baarne af fire hvidklædte Damer.

Søfyrbøderne fører i Spidsen et mægtigt Banner med en Arbejder i Bluse. Paa Banneret læser man: „20de Aarhundrede. Friheden i Arbejdsbluse."

Endvidere ser man Walter Cranes Tegning til Socialdemokratens Festnummer udført i Kæmpestørrelse.

Møllernes Optog er morsomt arrangeret. De bærer en lille Mølle i Spidsen, som snurrer livlig rundt, derefter et Banner med et Vers, hvis første Linier lyder saaledes:

Her kommer de Møllersvende,
Strejke i Faget, men ordnede Rækker.

Gartnerforbundet er som en hel vandrende Have af Guldregn.

Møbelsnedkerne bærer et mægtigt Banner. Paa den ene Side ser man en Arbejdsgiver standse Arbejdet: „I Arbejdsgivernes Navn: Stands!" Paa den anden Svende paa Gaden og Inskriptionen: „Det ta'r vi Svende med en knusende Ro".

Paa en Fane, garneret med Høvlspaaner, staar der: „Leve Organisationen! Ned med Brutaliteten!"

Saaledes bliver det véd, og hver Gang der kommer et særlig smukt og originalt arrangeret Optog, bryder Tilskuermængden paa Gaden og i Bygningen ud i Haandklap og Hurraraab, som besvares fra Toget, og der regner Blomster og grønne Grene ned, mens der svinges med Hatte og viftes med Lommetørklæder . . . indtil et nyt Musikkorps lyder, og en ny Afdeling rykker frem. . . .

Stolemagernes Fagforening fører en gul Fane, hvorpaa der staar:

„I Hjemmet skal vi bo,
Paa Værket skal vi virke."

Og dér kommer Tømrerne — de tager sig prægtigt ud; næsten allesammen bærer de grønne Grene, som om de lige kom fra Skoven, og i Midten fører de et mægtigt Banner: „Kundskab er Magt". Man sér en Arbejder, der læser i en Bog, medens en Kvindeskikkelse med Englevinger staar bagved ham. Endvidere et Banner med et Billede af det ny Raadhus. Paa Banneret stod der følgende Inskription:

„Gør din Pligt og kræv din Ret,
Din Mesters Troskab Du nu har set."

og „Med Lov skal man Land bygge".

I Arbejdsmændenes Forbund har alle de Udelukkede en Plakat paa Hatten, hvorpaa der staar:

„Smidt paa Gaden trods underskrevne Overenskomster og Voldgifter."

Samtidig fører de et Banner, hvorpaa man sér en Sammenligning af Arbejdstid og Arbejdsløn 1871 og 1896, og et andet, hvor man sér en Fabrikant sparke en Arbejder ud, og som har Inskriptionen:

„Jærnfabrikanternes Overholdelse af Forliget."

Trævarearbejderne fører et Banner, hvor man ser tre Arbejdere. Den ene peger op mod et Uhr, der viser 5, og over hvilket læses: „Kortere Arbejdstid, 8 Timers Arbejde.

Murerne har sat det smukkeste Optog i Scene og vækker en Storm af Bifald. Forrest kommer en Skare arbejdsklædte Svende i skinnende hvide og blegrøde Bluser; de bærer paa deres Skuldre Modellen til en Bygning, hvorpaa man læser: „Frie Arbejdsvilkaar, Ingen Slavereglement!" Før og efter den kommer atter en Mængde unge Svende med Værktøj og i Arbejdsdragt.

Det sér nydeligt ud og gør med Rette uhyre Lykke. Stærkt Bifald vækker ogsaa Telefonarbejderne, som i Spidsen bærer et Telefonstativ en miniature, og Gørtlerne, hvis pragtfulde Banner foroven er besat med ringende Klokker.

Bagerne møder med en Mængde Vimpler prydede med smaa Kringler.

Blikkenslagerne fører et stort Banner, paa hvilket man paa den ene Side ser en Blikkenslager i Arbejde og Inskriptionen:

Løft dit Hoved, Du raske Gut
under denne General-Lock-out.

Paa den anden Side: En senet Arm, der rager op af den grønne Jord.

I Vælgerforeningerne for 10. og 13. Kreds bæres Bannerne af hvidklædte unge Piger med røde frygiske Huer. Al denne lyse Ungdom kaster Poesiens Skær over Arbejdertoget.

Almindelig Beundring vækker ogsaa Skibstømrerne, som i Spidsen for deres Organisation bærer en blomstersmykket Model af et Skib: Tremasteren Fremad.

Bogbinderne bærer forrest i deres Rækker en mægtig Bog. Paa det smukke Bind læste man:

Arbejdernes Grundlov.
Frihed, Lighed og Broderskab.

Bladbudene bærer grønne Grene med Masser af Blade.

Brolæggerne fører et Banner, hvor man ser fire Mænd om en Brolæggerjomfru og Ordene: Kammerater forener Eder!

Og der kunde nævnes mange flere endnu: Der er Faner, som er saa gamle og møre, at de ikke mere kan foldes ud, og der er Faner, der gør deres første Friluftstur, flunkende nye . . .

Ustandseligt glider Toget bølgende forbi. Tilsidst synes man, naar man staar der oppe i Forsamlingsbygningen og sér ned, at alt det faste ovre paa den anden Side af Gaden, Husene og Folkemængden, som staar stille, glider den modsatte Vej — Arbejdertoget er det eneste, der ustandseligt skrider frem og frem og aldrig synes at faa Ende. . . .

Forbimarschen varede i Gaar efter flere Tilskueres samstemmende Kontrol nøjagtigt 2 Timer 11 Minutter — næsten dobbelt saa længe som noget foregaaende Aar. Regner man, at der gennemsnitlig gik 300 Mand forbi i hvert Minut, var Deltagernes Antal 39,800, hvortil kommer de mange Tusinder, der dels ventede paa Fælleden, dels samledes der i Eftermiddagens Løb.

I Toget.

Aldrig er Socialdemokratiets Grundlovs-Tog bleven mødt med saa megen Sympati som i Gaar. Selv fra enkelte Bourgeois-Huse i Frederiksborggade, saaledes Nr. 39, kastes der Blomster; alle Vinduer er fyldte af festklædte Damer.

Men ude paa Nørrebro former Sympatien sig til en pragtfuld Udsmykning. I Ravnsborg Tværgade Nr. 34 hilses Processionen af det første røde Flag. I Ravnsborggade Nr. 23 kommer der flere, i Nr. 34 ligesaa, i Nr. 41 3 meget store, helt røde Flag; i Nr. 51 fire.

I Ravnsborg Tværgade 3 lyser et „Leve Socialismen" én i Møde, Ravnsborggade 18 er dekoreret med Skjolde; fra Nr. 20 til 21, tværs over Gaden, er hængt en Blomster-Dekoration. Ryesgade Nr. 4 har smykket sig med Dannebrogsfaner; Nr. 30 B er overordenlig smukt dekoreret. „Staa fast i Kampen" hedder det fra et af Skjoldene.

Butikerne paa Hjørnet af Fredensgade er pragtfuldt smykkede. Fra Nr. 38 til 39 er spændt en Æresport. Ogsaa Nr. 42, 47 og 49 er iført Højtidsdragt. Fra Nr. 53 lyser et mægtigt: „Hjælp de 40,000 Udelukkede!" Fra Nr. 55: „Leve Socialdemokratiet!" Nr. 59, 60 og 61 er meget smukke. Fra Nr. 66—67 en Æresport med Inskriptionen: „Folkets Villie den højeste Lov".

I Nr. 70 fremkalder en lille rødklædt Pige i Hjørnevinduet livlige Hurraraab fra Festtoget. Nr. 72, 73, 74 og 75 modtager ligeledes Jubelraab for deres kønne Udsmykning. I Helgesensgade er Nr. 12, 13, 15, 18, 22 og 24 stærkt dekorerede. Fra Nr. 12 til 13 er spændt Blomster-Guirlander.

En Regn af Blomster vælder stadig ned over det fremdragende Festtog, Vinduerne er tæt besatte med lysklædte, nydelige unge Piger.

Vi har sikkert sprunget adskillige Huse over, der lige saa vel fortjente at nævnes som de ovenstaaende. Overhovedet dannede Ryesgade og Helgesensgade en sammenhængende Blomster- og Flag-Dekoration. Der var mange Steder anvendt megen Flid og Smag paa Udsmykningen.

Paa Fælleden.

Kl. 6¼ drejede den sidste Afdeling i Toget ind paa Fælleden. Der stod som en levende Skov af Mennesker ligefra Leddet ved Helgesensgade op til og langt ind paa Festpladsen. Langsomt, med hyppige Afbrydelser naaede Foreningerne frem, og det kneb til Tider med at skaffe Plads.

Gennem den mægtige Æresport med sit Velkommen gik Marschen til de tre Talerstole, som omgjærdedes af Bannerne. I over 3 Timer maatte de først ankomne vente paa Arrieregarden, men længe før alt var saavidt i Orden, skønnede man, at Fælleden var for lille. Det saa ud, som var hver Fod Jord taget i Brug. I den lange Ventetid spiste Avantgarden til Aften, Familjerne laa rundt om i Græsset, og da Festpladsen var for trang, flyttede man over paa Lammefælled og Østerfælled. Flere tog til Vibenshus og vendte først tilbage, da Talerne skulde begynde.

Det var et broget og interessant Skue, der udfoldede sig her paa vor gamle Festplads, men Stemningen var fortrinlig, Broderskabet, skærpet under den sidste Tids voldsomme Kamp, skærpedes yderligere og lagde sin smukke Stemning over Arbejdets Festplads.

Interessen for de Ord, der blev sagt, var ogsaa større end nogensinde før. Ved alle Talerstole samledes vældige Menneskemasser, som med Begejstring applauderede Talerne, særlig hvor der hentydedes til Lock-out'en.

1ste Talerstol.

Hr. **A. P. Berg** byder Velkommen. Her er straalende Solskin, og trods Kamp og Strid er der ogsaa Solskinshumør. Derfor er der mødt saa mange som ingensinde før. I Dag holder Grundloven 50-Aars-Jubilæum for gamle glemte Løfter. Vi har dog ikke glemt dem, og tror de, der nu vil lægge Arbejderne i Baand, at de kan ødelægge vor Organisation, da har de forregnet sig slemt. Et Leve for Friheden! (Hurra!)

Efter Sangen „For Friheden" talte

J. Jensen.

(Bifald). Der er mange, som nu ønsker os Sultedøden, men vi oplever vel igen at Himlen bliver klar over os. I Ordene „Grundloven og Friheden" er der en Klang som af tusinde Stumper Harmoni, men der er tillige noget gammelt og halvglemt, noget, som vi engang har hørt og elsket. Der er Klang i Ordene, som i en gammel Folkevise, og dog er vi bleven narret for det, som begejstrede hele den danske Befolkning for 50 Aar siden. Da krævede danske Mænd som en Menneskeret, at de vilde have Lov til at styre deres egen Sag. De vilde have lige Ret for Loven og den videst mulige Frihed. Det er kun 50 Aar siden, at alle begejstrede modtog Kong Frederiks saakaldte „Frihedsbrev". Kan vi glæde os over Grundloven nu. (Nej!) Nej, desværre, det er ikke et enigt Folk, som i Dag holder Mindefest for Grundloven. Festdagen oprinder over et Folk, der ikke alene er splittet i forskellige politiske Partier, men som ogsaa er delt i en brutal økonomisk Klassekamp. Jeg siger, at naar Grundloven er saaledes beskaffen, at en lille Klasse Mennesker kan ruinere mange tusinde Mennesker samt disses Koner og Børn, da er denne Grundlov ikke meget bevendt, thi det var ikke det, man ventede skulde blive Lov og Ret i Danmark. Det er en blodig Ironi, thi Grundloven skulde netop være et Grundlag for Loven, saaledes at Klassemodsætningerne udviskedes. Kong Frederik sagde: „Folkets Kærlighed, min Styrke". Han vilde dermed sige, at Kongemagten kun var berettiget, naar den søgte sin Støtte i Folkets Kærlighed. Har man vedblivende holdt fast ved denne Grundsætning? (Nej!) Nej, det har man ikke. I 1866 lavede man Grundloven om, men Folketinget beholdt dog den overvejende Indflydelse. Den tog imidlertid Estrup, da han gjorde Folkets Repræsentanter til intet. Nej det er ikke i Folkets Kærlighed og Tillid, at Regeringerne nu søger deres Styrke, og for at den Tid skal komme igen, maa vi have brav meget af den Aand, der talte ud af Københavns Borgere, da de i 1848 sagde: „Driv os ikke til Fortvivlelsens Selvhjælp". Lad os mindes de Mænd og deres Resoluthed og lad os søge at efterligne dem, og det skal da siges, at her paa Nørre Fælled er der i Dag ingen Modløshed (Hør! Hør!). Grundloven skulde skaffe os Lighed. Hvorledes er det med Ligheden i Dag? I Dag fester Højre i Kongens Have, og bringer den Grundlov Fakkel og Ballontog, som de har haanet saa ynkeligt. De Liberale samles i Frederiksberg Have, og vi havde ogsaa ønsket at samles ude under Søndermarkens grønne Bøge, men Bardenfleth sagde Nej. Vi skal samles her paa den nøgne Fælled, hvor kun vort Arbejde og vort medbragte gode Humør gør det hyggeligt for os. Betyder disse mange Tusinder da intet for Samfundet? Jo, kast Blikket ind i Byen eller ud i Landet, og se hvor alt hviler indtil Arbejderne tager fat igen. Murene højnes ikke og Taget rejses ikke, før flittige Arbejderhænder tager fat. Der er lavet Lock-out. Estrup lavede i sin Tid politisk Lock-out hver 1. April. Er det da underligt, at Minister Niels Andersen fra Søholm aber efter sin store Mester og laver økonomisk Lock-out. Det er den moralske Demoralisation, som breder sig, og jeg siger, at d'Hrr. skal tage sig i Agt. De danske Arbejdere roses meget for deres Dygtighed og Besindighed, men nu siges det, at de ikke vil lystre. Vil de da ikke arbejde mere. Jo vist vil de saa, men de vil ikke være Slaver. De vil være medbestemmende om de Forhold hvorunder de skal arbejde. Maaske har en enkelt Mand skejet ud, men det kunde Organisationen have rettet, naar Mestrene havde forlangt det, men det er først bagefter, at de er kommen i Tanker om denne Mangel paa „Lydighed". Jeg siger, at Grundloven ikke har skaffet os Frihed, thi saa var ikke saa mange Tusinder smidt paa Gaden. Den har ikke skaffet os Lighed, saa havde de ikke turdet byde os Slavekaar. Den har ikke skabt os retslig Beskyttelse, thi saa havde der ikke været begaaet et saa vilkaarligt Retsbrud. Grundlovens Forudsætninger er brudt. Lad os da skrive en ny Grundlov. Lad os puste Liv i de gamle Idealer, saa at vi kan komme til et nyt Liv i Frihed, Lighed og Broderskab. Der er god Grund for os til at holde Galden flydende. Vi kan gøre det uden at begaa de Dumheder, som vore Modstandere venter af os. Det skal hverken lykkes dem at faa os til at begaa Dumheder eller at sprænge vor Organisation. Vi lover hinanden i Dag, at vi vil holde sammen. Da skaber vi Betingelserne for en ny Grundlov i Frihed, Lighed og Broderskab. Et Leve derfor! (Hurra! J. Jensen leve! Hurra!)

Fabrikant **Leerbech** bragte en Hilsen fra de Liberales Fest i Enevoldskongens Have. Frisindets Hilsen til Socialdemokratiet. (Bifald.) Tak for det gode Samarbejde. Vi er alle Grundlovens Værnepligtige. Vi skal værne om den Stump Frihed, vi har tilbage, og til dette Arbejde gaar Socialdemokratiet og de Liberale Haand i Haand. I disse Dage har Arbejderne en stærk Følelse af, hvad ubrødeligt Sammenhold vil sige. Lad os holde lige saa ubrødeligt sammen for at værne vor Frihed. Et Leve for et godt Samarbejde mellem de Radikale og Socialdemokratiet. (Hurraraab og Bifald.)

Efter Sangen „For Arbejderne" taler Forvalter

Fr. Andersen.

Denne mægtige Forsamling, den største, der endnu har været her paa Fælleden, vil glæde enhver Socialdemokrats Hjærte, thi den er det bedste Bevis for, at vort Parti er i ustandselig Fremgang. Derfor kan vi tage det med forholdsvis Ro, at Arbejdsgiverne farer saa grumt frem imod os. I den fælles Forstaaelse har vi den bedste Lynafleder for Arbejdsgivernes Tordenkile. Vi har med saa stor Styrke fremmet vor Organisation, at de ikke længere kan splitte os. Det er kun 27 Aar siden, at man kunde splitte vort Fællesmøde med en Haandfuld Husarer, og Storborgerne glædede sig allerede over, at nu var Socialismen slaaet ned for bestandig. Det gik dog ikke, som de havde tænkt, thi Arbejderne tog Lære af Forfølgelsen, og saae i den et Bevis for, at Socialismen var god nok, og at de hurtigst muligt burde slutte sig til den. Man prøvede saa at tie den ihjel, men alt medens man saaledes paa forskællig Vis slog Socialismen ihjel voksede den sig stærkere og stærkere, indtil den nu kan mønstre en Hær som denne. Det er endda kun her i Hovedstaden. Ogsaa ude i Landet kæmper vore Partifæller med lignende Held. Der er snart ikke et Sogn saa lille, uden at det har set Socialismen træde ind af Døren, og lægge Fordringerne om bedre Forsørgelse for de Syge og de Gamle paa Bordet. Vi har alle Steder tvunget Magthaverne til at anerkende vore menneskevenlige Bestræbelser. Ca. 3 Mill. Kroner faar vi nu af Statskassen til de Syge og til Alderdomsforsørgelsen. Er det ikke al Ære værd? (Hør!) Hvor mange Millioner Fagforeningerne har bragt i Arbejdernes Lommer skal jeg ikke komme ind paa, thi derom véd enhver Arbejder Besked (Hør!) I Dag fester Højre i Kongens Have, men naar de under denne Lock-out vil tale om deres noksom bekendte Kærlighed til Middelstanden, da siger jeg, at det er Løgn og forbandet Digt. De faar da heller ikke mere nogen til at tro paa den Løgn, Middelstanden véd, at enhver Tokrone, der havner i Arbejdernes Lommer ogsaa kommer dem tilgode, og at Arbejdernes Ruin ogsaa er Middelstandens (Hør!) Nu spekulerer man paa at irritere os saa stærkt, at vi i Harme og Vrede foretager os ubesindige Skridt, men heller ikke det skal lykkes dem. Vi hader vore Fjender, og vi hader dette Samfund, der er saa fortvivlet uretfærdigt indrettet, men vi véd, at vi kun kan sejre med Besindighed og Ro. Et Leve for Socialismen. (Hurra! Andersen leve! Hurra!)

Forsamlingen istemmer nu „Socialisternes Marsch", hvorefter **A. P. Berg** slutter Festens alvorlige Del med nogle indtrængende Ord om Udholdenhed i Kampen, og med et Leve for Arbejdernes Sejr. (Hurra! Berg leve! Hurra!)

2den Talerstol.

Formand for Murerforbundet **Henrik Rasmussen** bød velkommen. Jeg véd, sagde han, at De vil være mig behjælpelig med at holde god Orden. Dette mægtige Folkestævne er ikke blot en Jubilæumsfest for Grundloven. Det er først og fremmest et Masse-Protestmøde mod General-Lock-out'en (Hør! Hør!). Jeg beder om Tilladelse til at sende de Liberale en Deputation. Leve Friheden! (Rungende Hurraraab).

Første Taler var Landsthingsmand

C. C. Andersen:

Det er i Dag 50 Aar siden vi fik en fri Forfatning, og mange Kampe er der siden ført om denne Grundlov. I 1866 sejrede desværre Reaktion, og den har oftest sejret. 20 Aar igennem, under Provisorismen, sad Uretfærdigheden i Højsædet. Men trods alle Kampe og alle Nederlag har Tiden 1849—99 været en Frem- og Opgangstid intellektuelt og økonomisk, og Grundloven en mægtig Løftestang derfor. Vi vilde for saa vidt have haft Grund til i Dag at fejre en Glædesfest. „Berlingske Tidende" opfordrede i Lørdags alle Partier til at lade Stridighederne fare og skabe en fredlyst Fest! Men dette er umuliggjort ved en Begivenhed, der søger sit Sidestykke i Verdenshistorien. 40,000 Familieforsørgere er gjort brødløse (Fy! Fy!), deres Koner og Børn klager. Ogsaa denne Dag har saaledes Kapitalisterne forbitret os, og det skal slaas fast her, at Hadet og Bitterheden skyldes dem (Bifald). — Grundloven har mange Fejl, det har jeg sagt før og siger det igen. Den tog kun lidet Hensyn til Arbejderne. Den berøvede dem Valgretten, der havde nydt Fattighjælp, og det var i lange Tider Hovedparten. Først Socialdemokratiet har ved sin 28aarige Virksomhed delvis fjærnet denne Mangel, idet nu det store Flertal af Arbejderne har vundet Valgret. Og derved har de skabt sig forholdsvis betydelig Repræsentation i Rigsdagen. Grundlovens § 1 om Regeringsformen, dens § 18 om, at Kongen erklærer Krig osv. er store Fejl; værst er dog 66-Grundlovens privilegerede Landsthings-Valgret! (Hør!) Er der Spor af Mening i, at 1100 Jorddrotter skal veje hele Folket op? (Nej, Nej!) Vort Maal maa være at afskaffe dette Landsthing eller drive det tilbage til en korrigerende Stilling. Landsthinget har afgivet Rygstød for Provisorier og har gjort alle de sociale Love, der kom op til det, slettere. Det ønsker Told paa Mel og Brød (Fy!) En Greve deroppe udtalte i Vinter, at det ikke var hans Formaal at skabe lykkelige og selvstændige Hjem, men at tilvejebringe en solid Arbejdskraft for Landejendomsbesidderne. Ja, Folk, som i Underdanighed kan skrabe Rigdomme sammen til dem! En Grundlov, som skal due, maa opfylde Kravet om Ret til Arbejde; den maa hævde Samfundets Pligt til at skaffe alle Brødet. Arbejdskøberne vil være Herrer, siger de; men vi vil ikke være Slaver (Hør! Hør! Stormende Bifald). Før skal det hele gaa i Stykker! (Ja, Ja!). Vi maa ikke lade os kue, men trofast værne vore Organisationer. Leve en Frihed, der skaber lykkelige Samfundsforhold. (Hurra! Andersen leve! Hurra!).

Lærer **Rasmussen** bragte en Hilsen fra den liberale Vælgerforening. Venstre og Socialdemokratiet har i en Menneskealder kæmpet broderligt mod Vold og Løgn. Det er mit faste Haab, at de vil staa sammen til Sejren er vunden. Retten sejrer altid tilsidst. De husker, da Zola rettede sit Anklageskrift mod Militarismen. Han fik en uvurderlig Støtte i Socialdemokraten Jaurés, og nu proklameres Rettens Sejr. (Hør!) Arbejderpartiet staar i Dag midt i en rasende Kamp; den er paatvunget det paa den brutaleste Maade, den drejer sig om, hvorvidt Arbejderne skal være Slaver eller frie, medbestemmende Borgere. Jeg tør udtale, at hele Frisindet i Danmark med den største Spænding følger denne Kamp, hvis Udgang vil være af største Betydning for hele vor Frihedsudvikling. Jeg véd, at der inden kort Tid vil fremkomme en Opfordring til de Kæmpende om at lade Striden afgøre ad Rettens Vej. Skulde Arbejdsgiverne ikke være villige hertil, tror jeg paa alle frisindede Mænds Vegne at kunne tilsige Arbejderne den kraftigste Støtte. Jeg vil bede Dem om ét: hold Dem kun til Retten, lad de andre bruge Magten, Retten sejrer dog tilsidst. Et Leve for Rettens Sejr over Magten! (Hurra! Taleren leve! Stærke Hurraraab).

Sidste Taler var Folkethingsmand

Borgbjærg:

Det folkelige Selvstyre, der indførtes i 1849, er bleven afskaffet ved Svig og Vold. Men en Paragraf som § 83 om fri og lige Adgang til Erhverv er afskaffet af den kapitalistiske Udvikling. Nu nægter en Haandfuld Fabrikanter 40,000 danske Arbejdere Adgang til Erhverv! De gør det ved et klart Retsbrud, ligesom Estrup berøvede os den sidste Smule Selvstyre ved Grundlovsbrud. De har vanhelliget alle Idealer. Der er Familiefølelsen. De paakaldte den, naar en Arbejder strejkede for bedre at kunne sikre sin Familie Fremtiden; nu bringer de Nød i 40,000 Familier! De paakaldte Fædrelandskærligheden: nu jager de den danske Arbejder, deres Landsmand fra Sted til Sted, fra Land til Land. De kalder sig Patrioter, men er internationale. Det er vi ogsaa og vi kalder os det, men vi bruger vore internationale Forbindelser i det Godes Tjeneste, f. Eks. til Hjælp for vore sønderjyske Landsmænd. De andre bruger deres Internationale til Undertrykkelse af 40,000 Landsmænd! (Fy, Fy). De paakaldte Religion og Kristenkærlighed: nu ses med andre Øjne blot paa den Smule Barmhjærtighed, der bestaar i at skaffe de Udelukkedes Børn Landophold. Thi det mildner Nøden, men Nøden er deres Ven og Forbundsfælle, det er ved dens Hjælp de vil sejre. Jeg mindes det oldnordiske Vers:

Brødre skal bringe
hinanden Bane,
Ulvetid, Sværdtid,
før Verden ødes.

Men det er Kapitalens Ragnarok, vi lever i; derefter kommer Socialismens ny Jord. De Liberales Ordfører mindedes med Rette Dreyfus. Han er kaldt Aarhundredets største Martyr, men jeg siger dem: Der er en større, det er Proletariatet. Det har lidt og lider under alle Tidens Fremskridt; hver ny teknisk Opfindelse forøger jo Arbejdsløsheden. Men Socialismen skal udfri det fra den Djævleø, hvor det holdes i Fængsel. Arbejderne skal sejre ved den offenlige Menings Højesteretskendelse. — Arbejdsgiverne klager over, at de ikke længere kan holde ud at være Arbejdsgivere. Lad dem da sige sig fra Bestillingen, lad dem blive Socialdemokrater! Under Socialismen skal ingen blive besværet med den Bestilling. (Munterhed.). De er overflødige, og de viser sig nu ikke blot som Snyltedyr, men som ødelæggende Skadedyr. (Hør.) Vi ser, at Frederiksberg og Varde Kommuner nok saa dejligt undværer dem. Et Leve for en Grundlov, der gør Alvor af den gamle Grundlovs § 83: sikrer alle fri og lige Adgang til Erhverv! Leve den internationale Socialisme (Hurra! Borgbjærg leve! Hurra!).

3dje Talerstol.

Dirigenten **R. P. Daugstrup** bød Forsamlingen Velkommen med et Leve for Friheden — fri Mænds Ret til at leve og arbejde og nyde Velvære ligesom dem, der kun har tilranet sig disse Goder. Friheden leve! (Hurra).

A. C. Meyer.

Partifæller! For 50 Aar siden „gav" man Grundloven, hedder det, det vil sige en Konge gav Afkald paa sin Magt til Fordel for Folket, men i Virkeligheden betød dette, at den sociale Udvikling var naaet saa vidt, at Enevælden og Adelen havde udspillet sin Rolle og maatte vige for de nye Samfundslag, der rykkede frem. Thi det er ikke Lovene, der skaber Livet, det er ikke Lovgiverne, der bestemmer Udviklingen, det er Livet, der former og bestemmer Lovene. Dermed vil jeg ikke sige, at Lovene er betydningsløse; men det er dem, som trænger til Reformerne, der skal sørge for, at vi faar dem.

Grundloven var et Udtryk for Borger- og Bondestandens Krav, den var skabt af disse to i Forening med Kongemagten, men der manglede den fjerde Part, Arbejderne, Proletarerne; de maatte selv sørge for at løfte sig op fra Fornedrelsen, fra Fattigdom og Smuds, men for at dette kunde ske, maatte hele den industrielle Udvikling først finde Sted, der maatte opstaa Skorstensgrever, Børsbaroner, denne moderne Penge-Adel, som kommanderer Maskinerne og bestemmer Arbejdsdelingen. Pengenes Herredømme gennemsyrer i vore Dage alt. Guldnøglen lukker op alle Vegne

selv til Himmerige, synes det, thi man hører aldrig en Præst nedtordne en Rigmand til Helvede, hvorimod den Fattige ofte vises den Vej. (Munterhed og Bifald).

Den Frihed, Grundloven gav os, var den kapitalistiske Frihed, Friheden til at sulte ihjel, til at blive Millionærer eller Proletarer med størst Udsigt til det sidste. Hvad siger Grundloven om Ejendomsretten? At den er ukrænkelig, men er det Kapitalistens eller Arbejderens — nej, Arbejderens Ejendom tænkte man nok ikke paa, den gaar i fremmede Lommer, I véd nok hvor. En Tyv er en Mand, hvis Begærlighed efter Næstens Ejendom er saa stor, at han ikke giver sig Tid til at danne et Aktieselskab. (Bravo!)

Vi, som er det gamle Venstres Arvtagere, og som gaar i Spidsen for den moderne demokratiske Udvikling, vi har sat det sociale Spørgsmaal paa Programmet; vi fordrer, at Folket skal være Herre ikke blot over sin politiske, men ogsaa over sin sociale Ejendom. Derfor demonstrerer vi i Dag. En Bande Selvherskere i det økonomiske Liv har udelukket 40,000 Mand fra Arbejdet; det vidner om, at vi endnu lever under det økonomiske Enevælde. Og den Kamp, vi fører, er en Kamp for Arbejdets Frihed, for friere, lykkeligere Tider. Den Frihed, vi vil, er et Middel til at skabe økonomisk Lighed. Og det, vi vil, naar vi kun ved Broderskab, ved vort Sammenhold. Tænk paa Marschen i Dag gennem Byen. I Frederiksborggade var der ingen Blomster, men i Arbejderkvartererne paa Nørrebro modtog man os med Blomster og Smil, og vi følte os mellem vore egne. Ved Sammenhold vinder vi Respekt og Sympati hos andre, og derved naar vi tilsidst at skabe den Arbejdets Grundlov, som skal skrives af Arbejdets Mænd og Kvinder. Den leve! (Stormende Hurraraab og Leveraab for Taleren.)

Dirigenten meddelte, at der var kommen en Deputation med Hilsen fra de Liberale, hvis Ordfører var

Overretssagfører Alfred Christensen, som begyndte med at sige, at han aldrig nogensinde før havde talt til saa mægtig en Forsamling. For 50 Aar siden fik vi Grundloven, fordi vi havde en god Borger- og Bondestand; for 33 Aar siden sov Borgere og Bønder, da Grundloven blev beklippet, men da Reaktionen for 16 Aar siden vilde tage den sidste Rest, var Arbejderne heldigvis vakt og værnede den sammen med de frisindede Borgere. Vi er i Dag samlede i Tusinder i Frederiksberg Have, Arbejderne er samlede i Titusinder paa Fælleden. Et Leve for, at Samarbejdet imellem os maa vare lige saa længe som Friheden er i Fare, saa varer det længe, for Friheden er al Tid i Fare! Leve Samarbejdet i Fremtiden! (Begejstrede Hurraraab.)

Dirigenten oplæste de indløbne Telegrammer og gav dernæst Ordet til

Martin Olsen:

Mine Venner! Naar man i vore Dage bygger et Hus, saa er det saaledes, at de, der stabler Sten paa Sten, de kan, naar Huset staar færdigt, gaa om i en anden Gade; de skal ikke bo i Huset med de store Rum, de pragtfulde Pilastre og Forsiringer og den dyre Husleje, de kan faa Lov at bo i snævre mørke Gyder. Eller tænk paa en Herregaard paa Landet. Herremanden lever i Pragt og Overflod, Selskaber, Jagter, Udenlandsrejser — Landarbejderne og Tjenestefolkene kan faa Lov at bo i faldefærdige Rønner og leve af Brød med skrabet Fedt eller med Mønsteds daarligste Margarine. Hvad er Skylden i disse skrigende Modsætninger? Det er Privatkapitalismen — det er den, der har skabt de fortvivlede Forhold, hvorunder de lever (Stærke Hør!)

Vi har faaet Næringsfriheden, men det var ikke Dygtighed, det var Pengene, der gjorde Udslaget i Konkurrencen. Kapitalen har givet de Love, som vi andre maa leve under. Og den har befæstet sin Magt ved Forter, Kanoner og Geværer, som den har givet det Udseende af at ofre i Fædrelandets Interesse, men som den i Virkeligheden har taget blodige Renter af — og disse Renter skal Folket, Arbejderne, skaffe. Vi maa paa mangfoldige Maade skatte til Kapitalismen: naar vi drikker et Glas Øl eller en Kop Kaffe, eller naar vi hælder Petroleum paa vor Lampe, det tjener altsammen til Opretholdelse af Kapitalismen, saa snedigt har den indrettet det. En Tyvestreg kan ogsaa være snedig, men den er og bliver et Ran.

Privatkapitalismen har som en Kæmpeedderkop udspundet sit Væv overalt, hvor der er Mulighed for Produktion, og den har spundet Arbejdsbierne ind i dette Væv for at suge Marv og Kraft ud af dem. Men efterhaanden opdager vi Edderkoppens Snedighed og tager vore Forholdsregler imod den. Det økonomiske Liv er som et dybt Vand, hvor Kræfterne rører sig nede paa Bunden. Dernede i Dybet er der bestandig Liv, og der vedbliver at stige Bobler derfra op paa Overfladen: Valgsejre, Strejker, er Vidnesbyrd om dette Liv, og at der er Bevidsthed i de arbejdende Masser, derom vidner denne store Forsamling. Men de, der vejrer Boblerne, gør Forsøg paa at dæmpe dem, og nu fornylig har de opfundet en Frysemaskine i Form af en General-Lock-out, som skal dæmpe Boblerne og lægge et Lag af Is over Vandet. De tror, det er lykkedes dem, men der er stadigt Liv dernede paa Bunden, og det kunde hænde, at Livet tilsidst sprængte det kunstige Islag. Dog vi ønsker jo ikke, det skal komme saavidt, thi det, vi vil, er ikke Hændernes, men Hjærnernes Revolte, en Omvæltning i Bevidsthederne. Derfor gaar ingen organiserede Arbejdere med til at lave Sjov i Gaden (Hør!).

Demoralisationen kommer fra oven, og der lader vi den blive. Arbejdsgiverne har begaaet et Brud paa Overenskomster, et Forræderi. Lad Magten være paa deres Side, Retten er paa vor, og den skal nok skaffe sig Magt tilsidst. Vi kunde vel benytte Midler, som de Herrer Kapitalister kom til at bøje sig for, men jeg siger, som Ploug sagde i 1840: Driv ikke Folket til Fortvivlelsens Selvhjælp. Vi kunde nægte at betale Husleje, vi kunde stoppe Havnearbejdet, lukke for Belysningen osv., men foreløbig lader vi det ikke komme saa vidt, fordi vi ikke holder paa Revolution, paa Evolution, paa Udvikling. Vi føler det Ansvar, vi har, som dem, der maaske snart skal overtage Ledelsen i dette Land. Vi holder os rede som modne, alvorlige Mænd, der véd, hvad vi vil, nemlig erobre den politiske Magt og i Stedet for Privatkapitalismen sætte det samfundsmæssige Arbejde, Socialismen. Et Leve for den Idé, der forener os i sælles Ansvar, Socialismen leve! (Stormende Hurraraab. (Martin Olsen leve!)

Efter Afsyngelsen af „Socialisternes Marsch" sluttede Dirigenten med et Leve for et sejrrigt Udfald af Arbejdernes Kamp mod Lock-out'en.

Om Aftenen.

Talerne er forbi og Familie ved Familie lejrer sig i Græsset i Smaaklynger, Madkurvene kommer frem; man er bevæbnet med en glubende Appetit fra den lange Marsch og tager for sig af Retterne.

Restavrationsteltene kan næppe tilfredsstille de mange Menneskers Krav, og allerede tidligt paa Aftenen maa man flere Steder melde: udsolgt hvad Øl angaar.

Man har selv bragt Humøret med, det Humør, der er eget for de københavnske Arbejdere, og som Arbejdsgivernes brutale Handlemaade ikke har kunnet gøre det mindste Skaar i.

Sangforeninger samler sig rundt omkring i de forskellige Telte, og ud i Natten lyder Strofer af Arbejder- og Frihedssange, baaret frem af kraftige mandige Struber.

Kan hænde at en Lirekassemand til Tider bringer Disharmoni ind i Sangen med sit Instrument, han faar ligefuldt — og trods al Lock-out — sin Skærv.

Fra den midterste Talerstol forevistes af d'Hrr. H. J. Jensen og O. Petersen en Række meget smukke Lysbilleder. De begyndte med „Leve Socialismen! og derpaa kom alle Portrætterne af vort Partis Repræsentanter fra Jubilæumsnumret 1896.

Ved Mørkets Frembrud tændes de elektriske Buelamper og Festpladsen ligger nu i en magisk Belysning, den hvide skære Lystone mod den grønne Fælled er af ejendommelig Virkning.

Saa tager Dansen, der alt tidligere har gaaet lystig i Græsset, fat for Alvor, og endnu et Par Timer fejres Grundlovens Jubilæumsdag af dem, der burde eje Nuet, men hvem Fremtiden sikkert tilhører.

Telegrammer.

Til Festen indløb følgende Hilsener:

Stockholm, 5. Juni. Danmarks Socialdemokrati och organiserade arbetare helsas på grundlagsdagen af sina svenska bröder och medkæmpar i samma hårda strid för politisk, social och ekonomisk frigörelse. I skiftande Former är fienden öfverallt blott en. Ned med Kapitalismens internationella våldsregimente, lefve den socialdemokratiska arbetarerörelsen!

Partistyrelsen Landssekretariatet.

Malmø, 5. Juni. Sydsveriges Arbetare önske en lycksamt slut paa den stora lock-out'en, som här följes med den största spänning. Men skulle det blie en langvarig Kamp på Lif och Død, så är vi beredda att af alla Kräfter understöd er mod Privatkapitalets brutala öfermakt.

Paa Distriktsstyrelsens Vägnar:
Axel Danielson och Magnus Malmström.

Slagelse, 5. Juni. Partifæller i Slagelse sender Eder vor Hilsen i Anledning af Folkefesten. Leve Socialdemokratiet!

Frem i Kampen mod vore Udbyttere.
Larsen.

Helsingør, 5. Juni. 5000 Partifæller, forsamlede til Fest i Helsingør, sender en broderlig Hilsen til Arbejderne paa Nørrefælled. Leve Socialismen.

Frederiksen.

Kastrup, 5. Juni. Partifæller, forsamlede til Grundlovsfest i Kastruplund, sender vore Partifæller paa Fælleden vor Tak for iherdigt Arbejde. Vi skal efter Evne staa Eder bi.

Ikke buk under.
Leve Sejren!
Chr. Jørgensen. C. Møller.

Mariager, 5. Juni. 400 Landarbejdere, samlede til Grundlovsfest i Afsens ved Mariager, sender Eder en broderlig Hilsen.

Hold ud i den Kamp, som Kapitalismen har paatvungen de organiserede Arbejdere.

Leve Socialismen!

Festen i Frederiksberg Have.

De Liberales Grundlovsfest i Frederiksberg Have var fortrinlig arrangeret og bød paa en Mængde Forlystelser; det righoldige Program havde samlet en stor Folkemasse, der morede sig i den smukke Have og særlig paa Ekserserpladsen, hvor der var arrangeret en fuldstændig Dyrehavsbakke.

Den politiske Del af Festen holdtes paa Plænen foran Slottet, og Talerstolen var placeret paa Terrassen, fra hvilken der var et storslaaet Skue ud over Plænerne med Kanalen, alt indrammet af Flagalleer, elektrisk Lys og Illuminationsdekorationer.

Kl. 4¾ overtog Højesteretssagfører Oct. Hansen Dirigentpladsen og udbragte et Leve for Frederik den 7des Minde. Efter at Schandorphs Sang „For Grundloven" var afsungen, gaves Ordet til den første Taler,

Skoleinspektør Johan Ottosen. (Bifald): Jeg har i de sidste Dage i forskellige Højreblade læst Beklagelse over, at ikke hele det danske Folk kunde samles til en Fællesfest ved Grundlovens 50aarige Jubilæum. Men en saadan Fællesfest vilde være en Umulighed — vi vilde gøre os skyldig i en Løgn ved i Fællig at prise Grundloven. Jeg tilføjer dog udtrykkelig, at vi selvfølgelig kunde gaa med til en Fællesfest sammen med dem, der i dette Øjeblik er samlet paa Nørrefælled, men ikke med det Parti, der nu staar i „Kongens Have", og som har brudt Grundloven. Hvor umaadeligt er ikke det danske Folk i aandelig Retning gaaet frem i de forløbne 50 Aar? Tænk alene paa Datidens lavsbundne Svende, der nu er bleven til en organiseret og oplyst Arbejderstand. Tænk paa, at her i Byen gaar i disse Dage 20,000 udelukkede Arbejdere, og dog er alt saa roligt og fredeligt. Det er Foredragssalene, men ikke Knejperne, som disse Arbejdsløse fylder. Vi maa føle Skam og Harme over, hvad der er tabt ved Bruddet paa Grundloven, der oprindelig satte lige Ret for Adelsmand som for Borger, medens nu store Dele af Folket ligger paa Maven for Titler og Rangklasser. Denne Dag skal ikke gaa hen uden Beklagelse af, at Arbejdsgiverne har kastet 40,000 Arbejdere paa Gaden. Skulde vi vælge mellem disse Fabrikanter og de Udelukkede, saa valgte vi de sidstnævnte — Danmark kan ikke undvære de 40,000 Arbejdere! For 50 Aar siden lavede en Kunstner en Statue af den danske Mand i Krigsdragt — det var Landsoldaten i Fredericia. Skulde en Kunstner fremstille et Billede af Nutidens Repræsentant for det danske Folk, saa vilde det blive en Arbejder, trædende under Fødder Ordner, Titler, Rangklasserne og Pengeposerne, og i Haanden svingende Grundloven af 1849 — den leve! (Langvarige Hurraraab.)

Som Repræsentant for Arbejderfesten paa Nørrefælled fik derefter Folkethingsmand Sigvald Olsen Ordet: Paa de mange Arbejderes Vegne, som er samlet paa Nørrefælled, bringer jeg her en hjærtelig Tak til de Liberale for de mange Aars Samarbejde, som vi har haft! Tak, fordi d'Hrr. vil være med til at værne Grundloven! Jeg misunder ikke det liberale Parti, at det har faaet denne dejlige Festplads i Frederiksberg Have, jeg er kun ked af, at vi ikke er mere nære Naboer i Aar. Hvorfor kunde Søndermarken ikke overlades til Arbejderne? Hvorfor skulde Magthaverne henvise os til den nøgne Fælled? Den Begivenhed, der i Dag paatrænger os mest, er den store økonomiske Krig, der nu trykker Folket. Jeg er glad over, at den foregaaende Taler udtalte sig saa sympathetisk overfor Arbejderne; hans Forsikring om, at de Liberale vilde støtte de Udelukkede, skal jeg ikke glemme, og jeg lover Dem, at jeg skal bringe Budskabet herom videre til mine Meningsfæller. Vi maa ud af denne Krig jo før jo heller, og jeg skal gøre mit dertil. Men Udfaldet maa ikke være saaledes, at der kommer et ydmygende Forlig, hverken for Arbejdsgiverne eller for Arbejderne. Og tilgiv mig, at jeg benytter Lejligheden til at bede Dem: Glem ikke de mange Arbejdsløse — støt efter Evne baade dem og deres Hustruer og Børn! Og maa jeg nu slutte med at ønske Dem alle en fornøjelig Fest og udtale Haabet om, at vi snart maa vinde vor gamle Grundlov tilbage! (Stærkt Bifald.)

Efter at Edvard Søderbergs Sang „For Friheden" var afsungen, holdt

Redaktør Vilhelm Lassen fra Aalborg Foredrag om den Krinkelkrogs-Politik, som Højre har ført i de forløbne 50 Aar. Ogsaa denne Taler udkastede en Karakteristik af Arbejderne, saaledes som de var i Aarene efter Grundlovens Tilblivelse, da de stemte som deres Fabriksherrer ønskede. Nu derimod er de saa selvstændige og oplyste, at de stemmer efter deres egen Overbevisning. Taleren sluttede med et Leve for vort Fædrelands Fremtid: Danmark leve! (Hurraraab og Bifald for Taleren).

Forsamlingen istemte Joh. Skjoldborgs Sang „Juniluftning", og derefter kom som sidste Taler

Borgerrepræsentationens Formand, Herman Trier, der udkastede et Billede af de vekslende sociale Rørelser i vort Land i de forløbne 50 Aar. Han omtalte 70'erne, da Arbejderbataillonerne begyndte at marschere frem, og 90'erne, da de sociale Interesser stoder sammen. De gamle Grækere havde en Lov som bød, at i Tider, hvor Landets vigtige Interesser stod paa Spil, da havde ingen Lov til at staa udenfor Partierne. Lad os tage Lære heraf, nu, da vort Samfund rystes i sine Fuger. „Hr. Sørensen" har ganske vist endnu Nathuen paa — men det danske Folk staar i Begreb med at blive et frit Folk, hvilket det ikke var i 49. Hr. Trier udtalte i sympathetiske Ord sin Tilslutning til Sigvald Olsens Ønske om, at der snart maatte findes en Afslutning paa den store General-Lock-out, og sluttede med at udbringe et Leve for Friheden i Danmark. (Hurra!)

Nu blev Anton Melbys Sang „Aanden fra 99" afsungen, Oct. Hansen udbragte et Leve for Grundloven af 49 — og dermed var den officielle Del af Festen afsluttet og den store Forsamling spredte sig i den oplyste Have, hvor Slottets hvide Mure skinnede frem over Trækronerne.

Indsamling.

Hovedkontoret er i Rømersgade 22, 1., København K, aabent i Dag fra Kl. 9 til 8 Aften.

Der er ogsaa oprettet Indbetalingskontorer overalt i Provinsbyerne, og Bekendtgørelse herom fremkommer i de stedlige Blade.

Hvor det ønskes, kan Bidragene afhentes enten ugenlig eller en Gang for alle efter Bidragydernes eget Ønske. Meddelelse herom samt Indbetaling af Bidrag sker for Københavns Vedkommende til Kontoret i Rømersgade 22, 1. Sal.

Der indsamles kun paa Kuponbøger, og Publikum advares mod ukendte Indsamlere, der præsenterer Lister.

Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund.

Strandet tysk Damper

Forsikret for 7 Mill. Kroner.

Til Ritz. Bur. telegraferes:

Grenaa, 4. Juni. Norddeutscher Lloyds Passagerdamper „Kaiserin Maria Theresia", der var paa Rejse fra Stettin til Bremen, er i Formiddag Kl. 10½ grundstødt her ud for. Skibet staar paa Stenbund og har Hul i Bunden.

Grenaa, 5. Juni. Dampskibet „Kaiserin Maria Theresia", der i Gaar grundstødte her ud for, staar fast i Bunden. En Svitzerdamper ankom til Assistance i Aftes Kl. 7½. I Dag arbejder en Dykker paa at tætne Lækagen. Skibet, der havde Lods ombord fra Helsingør, er 8000 Registertons drægtig; dets Besætning og Passagerer tæller ialt 227 Personer.

Skibet er forsikret for 7 Mill. og havde nylig forladt Værftet i Stettin, hvor det var bleven underkastet en Ombygning, der havde kostet 5 Millioner. Svitzerdamperne „Øresund" og „Helsingør" er til Stede ved Strandingsstedet, og endvidere er to tyske Dampere tilkaldt. Efter Forlydende er der afsluttet Akkord med Svitzer om at tage Skibet af Grunden **for en halv Million**. Skibet, der har et Dybtgaaende af 22 Fod, løb i Strandingsøjeblikket med en Hastighed af 17 Knob. Om Bord var Norddeutsche Lloyds Direktion. De 20 Passagerer er afrejste sydpaa med Toget.

3 Selvmordsforsøg.

Forsøgt at drukne sig. En 49-aarig Mand ved Navn Vilhelm Hansen, boende Blaagaardsgade 9, var ked af Livet og kastede sig derfor i Søndags Aftes i Vandet ved Gl. Strand. Det lykkedes ham imidlertid ikke at drukne, idet der kom Folk til og trak ham op, hvorefter han førtes til Kommunehospitalet. Han var dog i Gaar meget daarlig, da han havde faaet Lungebetændelse af det kolde Bad.

En Kulosforgiftning. Snedkersvend Gustav Strøm, boende Blegdamsvej 40, forsøgte forrige Nat at aflive sig ved Kulos. Han havde ikke alene fyldt Kakkelovnen med Kul og Brænde, men ogsaa et Petroleumsapparat var fuldt, hvorefter han satte Fyr paa begge Dele. I Gaar Morges, da Strøms Værtinde kom ind til ham, fandt hun ham kulsort i Ansigtet og Værelset opfyldt af en tæt Os. Strøm var dog ikke død, og Politiet kørte ham derfor hurtigst muligt til Kommunehospitalet, hvor han i Gaar havde det bedre.

Drukket Karbolsyre. En 16-aarig Smedelærling Valdemar Hansen drak i Gaar Karbolsyre. Aarsagen var den, at han som ofte tidligere havde brugt sin Ugeløn til at more sig for, og da Moderen nu truede med at sige det til hans Fader, frygtede han for Straf og fandt det derfor rigtigst at tage Livet af sig. Han fik heldigvis en saa ringe Portion ind, at han er uden Fare.

Dreyfus.

Voldsomme Spektakler.

Overfald paa Præsident Loubet. — 100 Personer arresteres, deriblandt flere Officerer. — En Politiofficer saares haardt. — Sagsanlæg mod de Dommere, der lod Deroulède blive frikendt. — Skal General Mercier anklages? — General Roget fjærnes fra Paris.

Dreyfus hjem den 26. Juni.

Zola vendt hjem!

Den franske Højesterets enstemmige Kuldkastelse af Krigsretsdommen over Dreyfus har fremkaldt det voldsomste Røre i Frankrig.

Det hedder i Domspræmisserne, at der i 1894 er forelagt Krigsretsdommerne **et hemmeligt Aktstykke**, som maatte gøre det mest afgørende Indtryk paa dem. Bordereauet var skrevet paa meget fint, kvadreret Papir; der fandtes hverken i Dreyfus' Besiddelse eller i Detailhandelen Papir af denne Art. Men i November 1898 opdagedes to Breve paa denne Slags Papir, hidrørende fra en anden Officer (Esterhazy), daterede 7. April 1892 og 17. August 1894. De Skriftkyndige erklærer disse Breves Skrift for at være den samme som Bordereauets. Lebrun-Renaults Udtalelser om Dreyfus' Tilstaaelse begynder med, at Dreyfus bejvor sin Uskyldighed, Resten refereres ganske modstridende af Vidnerne. Som Følge af alt dette **kasseres** og **annulleres** Dommen over Dreyfus, og hans Sag henvises til en ny Krigsret, nemlig i Rennes.

Det forlyder, at de 5 fhv. Krigsministre: Mercier, Billot, Cavaignac, Zurlinden og Chanoine forlanger at møde som Vidner for den nye Krigsret.

Socialdemokratiet forlanger retslig Undersøgelse mod Krigsministeren fra 1894 General Mercier.

Jødehaderbladene Intrasigeant, Libre Parole og Echo de Paris raser. — Ligaen for Menneskerettighederne fejrer Scheurer-Kestner, Picquart og Zola som Retfærdighedens Apostle.

Zola er i Søndags Eftermiddags **vendt tilbage til Paris** og forklarer i en Artikel i Aurore for i Gaar Grunden til sit langvarige frivillige Eksil. Han har meddelt Generalprokurøren, at den af Edsvornerettens i Versailles afsagte Dom over ham kan tilstilles ham i hans Bolig.

Krydseren Sfax er afgaaet fra Martinique til Djævleøen for at hente Dreyfus til Frankrig; han ventes til Brest den 26. Juni.

Anklagen mod Major du Paty de Clam gaar ud paa **Falsknerier** og **Brug af andres Falsknerier**.

*

Det er i Søndags ved Væddeløbene i Auteuil kommen til voldsomme Demonstrationer mod Præsident Loubet, der jo er en ærlig Republikaner og Tilhænger af Dreyfusprocessens Revision. Det var Væddeløbsadelen, „den gyldne Ungdom" og Demimonden, der demonstrerede mod Præsidenten. De søgte at storme hans Tribune; en Greve Christiani sprang frem med en stor Knippel, men naaede kun at slaa Hatten af Loubet. General Brugére og den tyrkiske Gesandt Munir-Bey greb den rasende Greve og holdt ham fast, til Politiet kom. Politiofficeren Grilliére blev **haardt saaret** i Hovedet. Præsidenten har skænket ham Æreslegionen. Der **arresteredes 100 Personer**. Christiani var Medlem af det Væddeløbs-Selskab, der havde indbudt Loubet! Spektakelmagerne var særlig kongeligsindede med Nelliker i Knaphullet. Christiani blev pryglet igennem, blødte og fik Klæderne næsten flaaet fra Kroppen, inden han førtes bort af Politiet. Blandt de kvindelige Demonstranter var Millionærdatteren Grevinde Castellane, født Gould. — Der blev kastet Sten paa Præsidentens Vogn og flere Personer i hans Følge ramtes.

De Arresterede holdes, trods Forbøn fra deres rige og fornemme Slægtninge, stadig indespærrede.

Rochefort modtog en Ovation paa Væddeløbsbanen, men fjærnede sig forsigtigt, da Spektaklerne blev for farlige. Han skriver i Gaar, at Regeringen nu har faaet en Forsmag paa, hvorban det vil gaa, **naar Dreyfus vender hjem!**

Sidste Telegrammer.

Til Ritzaus Bureau telegraferes endvidere:

Paris, 5. Juni. Justitsminister Lebret har sendt Deputeretkamrets Formand en Skrivelse, hvori han henviser til det Sted i Kassationsrettens Dom i Dreyfussagen, der omhandler General Merciers Meddelelse til Krigsretten i 1894 af **et hemmeligt Dokument**. Justitsministeren tilføjer, at Regeringen har anset det for sin Pligt at gøre Kamret opmærksom paa dette Punkt, for at Kamret kunde træffe Afgørelse om, hvor vidt § 12 i Lov af 2. August 1875 kunde finde Anvendelse paa General Mercier. Den citerede Lovparagraf angaar Tilfælde, i hvilke en Minister kan drages personlig til Ansvar for Handlinger, som han har begaaet under Udøvelsen af sit Embede.

Paris, 5. Juni. I Gaar er der i Auteuil bleven **arresteret tre Officerer** for at have udstødt **oprørske Raab**. De arresteredes Navne er Guelard, Løjtnant i Marineartilleriet fra Garnisonen i Lorient, Piolleux, Artilleriløjtnant fra Versailles, og afskediget Oberstløjtnant Kergaison. De tre Officerer vil blive stillede for en Krigsret, med mindre det bevises, at de har staaet i Forbindelse med Civilpersoner, da de i saa Fald kommer for en Jury.

Paris, 5. Juni. Der er endnu ikke bleven truffet nogen Afgørelse med Hensyn til retslig Indskriden mod Generalerne Boisdeffre og Gonse. Regeringen afventer Udfaldet af den mod du Paty de Clam indledede Undersøgelse.

Paris, 5. Juni. (Il-Telegram.) I det i Palais Elysée i Dag afholdte Ministerraad blev der taget følgende Beslutninger: Generaladvokat Lombard, der fungerede som offentlig Anklager under Processen mod Déroulède, men paa en skandaløs Maade undlod at forlange ham dømt, **blev afskediget fra sin Stilling**. Det vedtoges at lade Dommeren Fardif, der var Præsident i den Edsvorneret, der afsagde Dom i samme Sag, anklage for den øverste Disciplinarret for juridiske Embedsmænd. Krigsminister Krantz anordnede dernæst indledet retslig Undersøgelse i Anledning af, at Esterhazy har sat sig i Besiddelse af et til det hemmelige Dossier hørende Aktstykke og gjort Brug af det. Krigsministeren har dernæst overdraget til General Duchesne i Overensstemmelse med den af General Pellieux den 8. Marts i Aar fremsatte Anmodning at foretage en Undersøgelse angaaende, hvorledes der blev gaaet frem ved den indledende Undersøgelse i Processen mod Esterhazy. — Endelig blev det i Ministerraadet besluttet at forlægge 9. Infanteridivision, der har Garnison i Paris, **og til hvilken General Rogets Brigade hører**, til Orleans og i Stedet kommandere den i Orléans garnisonerende 10. Division til Paris. Det er General Roget, som Déroulède opfordrede til Statskup.

Stormende Møde i Kamret i Gaar.

Til „Ritz. Bur." telegraferes endvidere:

Paris, den 5te Juni. Deputeretkamrets Møde aabnedes i Eftermiddags Kl. 2. Tilhørerpladserne var overfyldte. Ved Ministerbordet sad Konsejlspræsident Dupuy og Justitsminister Lebret. Laloge (Socialdemokrat) meddelte, at han ønskede at interpellere Regeringen. Konsejlspræsidenten samtykkede i, at Interpellationen straks blev sat under Debat. Laloge erklærer, at nu var Timen kommen for republikanske Handlinger. (Stærkt Bifald fra Venstre, Afbrydelser fra Højre). Nationalisten Grev d'Aulan gestikulerer og raaber, medens hans Partifælle Lasies bestræber sig for at berolige ham. Laloge spørger Konsejlspræsidenten, om han vidste, at der i Gaar skulde finde Demonstrationer Sted; han udtaler sin Anerkendelse over det Mod Loubet har vist ved i saa vanskelige Tider at overtage Præsidentværdigheden. (Bifald, undtagen fra Højre). Largentaye (Konservativ) raaber: Loubet er ingen Mand af Ære, han er en Panamist; Herefter følger Protestraab og Raab om Censur. Largentaye opfordres til at tage sine Udtalelser tilbage. Hæftig Tumult. Largentaye siger: „De i Gaar i Anteuil arresterede Personer er Hædersmænd! Alle Patrioters Raab lyder: Ned med Loubet!" Kamret vedtager med 400 St. mod 40 **Censur over Largentaye** og hans midlertidige Udelukkelse fra Kamrets Møder. Largentaye **nægter at forlade Salen**, hvorefter Mødet afbrydes og de Deputerede opfordres til at trække sig tilbage, for at Largentayes Bortfjærnelse kan iværksættes. De Deputerede forlader Salen, og Tilhørertribunerne og Pressetribunen rømmes. Largentaye bliver paa sin Plads, omgivet af henved en Snes af sine Venner. Kvæstoren anmoder ham om at efterkomme Kamrets Afstemning, da der i modsat Fald vil blive anvendt Magt overfor ham. Først da den i Bygningen tjenstgørende Oberst med en Afdeling af den republikanske Garde træder ind i Salen, giver Largentaye efter og forlader Salen med sine Venner.

Paris, 5. Juni. Da Largentaye og hans Venner forlod Salen, raabte de i Korridorene „Leve Hæren", hvorpaa Republikanerne svarede med Leveraab for Loubet og Republiken. — Efter Mødets Genoptagelse herskede der bestandig stærk Ophidselse. Ved Regeringsbordet havde nu foruden Dupuy og Lebret Ministrene Krantz, Delcassé, Lokroy, Leugues og Guillain taget Plads. Laloge spørger, hvilke Forholdsregler Regeringen har truffet for Fremtiden. (Stærkt Bifald fra Venstre.) Konsejlspræsident Dupuy svarer: Efter det i Gaar forefaldne maa vort første Ord være en varm og ærbødig Hilsen til Loubet. (Vedvarende Bifald.) De Deputerede strømmer til for at underskrive en af Poincaré (Republikaner), Doumergue (Radikal) og Viviani (Socialdemokrat) foreslaaet Adresse til Præsident Loubet. Adressen lyder: „Undertegnede Deputerede sender herved Republikens Præsident vor ærbødige Sympathi og tilkendegiver den mest absolute Respekt for de republikanske Institutioner." Dupuy udtaler videre: I Anteuil har det reaktionære Partis Fortrop i Gaar foranstaltet en Demonstration mod Præsidenten og forlangt hans Demission. Vi har imidlertid truffet alle Forholdsregler for at beskytte Præsidenten baade paa Henkørslen og Tilbagekørslen. Magne (konservativ) afbryder Dupuy og raaber: De har skjult ham!

Dupuy svarer: Og De har skjult Dem bag Damer. (Bifald fra Venstre, Modsigelse fra Højre. Tumult.) Dupuy slutter med Erklæringen om, at Partiet har gjort sin Pligt, og at han overtager Ansvaret for alle dets Forholdsregler. En Person styrtede ind paa Republikens Præsident, men denne bevarede den største Ro. Den foretagne Demonstration var saa meget hæsligere, fordi den skete for alle de fremmede Gesandters Øjne. De arresterede Personer vil blive stillede for en Undersøgelsesdommer, som nok skal komme paa Spor efter alle Enkeltheder i Komplottet. Da Anstifteren er Medlem af nogle herværende Klubber, har Regeringen besluttet at lukke disse Klubber. Naar Deputeretkamret vil skænke Regeringen sin Tillid, vil Regeringen vide at forsvare Republiken. (Bifald.)

Paris, den 5te Juni. Cassagnac siger, at Landet var ked af Republiken. Man talte om de Forholdsregler, som Regeringen vilde tage mod Generalerne, særlig mod Regeringens tidligere Kolleger, hvis Medskyldige Dupuy var. Den stærke Bevægelse, Gallienis og Marchands Tilbagekomst havde vakt, viste tydeligt, at Landet ventede en Mand. (Bifald fra Højre, Modsigelse fra Venstre.) Fyrst Arnberg dadlede Begivenhederne i Gaar, og man maatte ikke sætte Gærningsmændene sammen med Medlemmerne af Væddeløbsklubben. Dupuy svarede, at det tænkte man heller ikke paa. Væddeløbskomiteen havde overfor Loubet udtalt sin Beklagelse over det skete. Grev de Mun dadlede Regeringen, fordi den i Gaar havde ladet arrestere Personer, hvis eneste Forbrydelse var, at de havde raabt Leve Hæren!

Efter at flere Talere havde haft Ordet, sluttedes Debatten.

Dupuy akcepterede en af Ban-

---

110)

Frelserpigen.

Først fornam hun det som en Trøst og Blodet jog beruset gennem hendes Aarer. Hun aabnede Læberne og lod Øjnene streife henover Husenes Tage, op mod den krystalklare Himmel. Og hun knugede nervøst Fingrene om Vinduesposten.

„Ah, hvilken smuk, smuk Dag!"

Men oven paa denne unge, livskraftige Opvaagnen, hvor hendes unge Legeme havde indsuget den fortryllende Luft, fulgte en mørk, frisk Stemning. En Dag med overtrukken Himmel, en lang endeløs Dag med graa, Regndraaber, vilde have været meget bedre.

Hun lukkede Vinduet igen og skjulte sig i den mørkeste Krog af Værelset.

Der legede Maj nok saa fornøjelig med en lille Blikspand, som hun selv havde fundet paa Gaden.

Barnet saa afpillet ud, der var intet Skær af rosenrødt paa Kinderne; Øjnene var store og Ørerne gennemsigtige.

„Oh," sukkede Nelly, „den Dag kommer aldrig, da jeg kan give hende tilstrækkelig Ernæring. Hun er smuk, en fin, fornem Dame vil uden Tvivl tage hende til sig fra Waisenhuset, naar jeg er død, og hun vil nok give hende en smuk Opdragelse. Ja det er soleklart! Det er kun de hæslige, som forbliver forældreløse."

„Bu, bu, bu!" brummede Maj, medens hun bevægede de smaa Puselanker.

„Aa min Øjesten! Naar Mor er borte, faar dig frisk Mælk, god Kage; en Dame, en smuk og rig og fornem Dame kommer og tar Dig ... holder af Dig ... saa blir Du ikke længer bleg; Du faar en smuk lille Hat. Maj! Maj!

Maj løb hen til Moderen og skjulte sig i hendes Skød. Dér blev hun liggende, rolig og stille; hun holdt meget af at hvile sig, ligesom alle Børn der er svagelige. Der var over dette Barn en ren og skær Ynde, en Fornemhed, som Fattigdommen ikke havde kunnet faa Bugt med. Var det ikke sødt, hendes lille Hoved og hendes stakkels smaa Lemmer?

„Nej, mit Barn! saadan vil jeg ikke have Dig længere. Jeg vil have Dig stærk og smuk. Paa Søndag rejser Moer, min egen lille Pige!" sagde Nelly.

Ja hvorfor ikke? Helst saa hurtig som muligt! Der var ingen Arbejde mere og Sulten stod for Døren. Hvad skulde det til at vente længere? Var hun ikke nu tilstrækkelig fortrolig med Vandet. Enten det saa var sort eller klart, enten det førte med sig Mudder, Græs, Tjære, eller der voksede Karse, Nøkkeroser, smukke friske Siv eller gule hæslige Rør i Vandet — det var det samme Sekund som skulde tilbringes i Vandet — Døden holdt dog det samme Indtog i hendes Bryst.

Og hvad betød det! Nogle Minutter ... og saa kom Befrielsen! Ingen Forladthed mere at begræde! Ikke mere noget haardt og væmmeligt Arbejde. Ingen Husleje og intet Brød som skulde fortjenes i Lidelse. Ikke mere føle Savnet af den svundne Lykke, Savnet af den grusomme Just, som havde forladt hende. Og ikke mere længes efter den dejlige Maj, som græd af Sult.

Medens hun sad i disse Tanker, blev der banket beskedent paa Døren. Hun foer op med et Sæt, glattede instinktmæssig sit Haar og lukkede op.

„Dig!" udbrød Nelly.

Paa den mørke Trappegang stod hendes lille Søster Jenny. Hun var vokset, hun var endnu mere sart end i gamle Dage. Hun saa paa Nelly med fine skælvende, blaa Øjne.

Nelly tog hjærtelig hendes Haand og trak hende ind i Værelset.

„Nelly," hviskede Jenny med sit Madonna-Ansigt, „Faer ligger for Døden; han har bedt om, at han maa saa se Dig."

Og idet hun fik Øje paa Maj sagde hun: „Aa, sikken sød lille Pige! er det din, Nelly?"

„Ja," svarede Nelly.

Der rørte sig noget inderst inde i Nelly, en Strøm af længst forglemte Oplevelser brød frem ved Synet af den yngre Søster, som stod bøjet over Maj.

„Jeg har ikke været hjemme hos Jer," sagde Nelly omsider, „fordi jeg ikke er gift og fordi jeg er fattig."

Jenny gik hen til hende og paa sin tavse, kælne Maade kyssede hun den store Søsters Haandled.

„Vi har længe troet, at Du var paa Fastlandet ... men én af Fa'rs gamle Kammerater har været der og fortalt os alt ... ja saa vilde Fa'r, som allerede den Gang var syg, gaa hen og besøge Dig ... han har været sønderknust, siden hin Aften han havde dette Skænderi med Just ... men Mo'r vilde ikke tillade det. — Aa, nu er det hende, som er Herre i Huset. Fa'r har i de sidste Par Maaneder lystret hende som et Barn. Mo'r sagde, at siden Du havde ført et simpelt Liv, saa tilkom det ogsaa Dig selv at klare Resten. Men Du siger da ikke til Mo'r, hvad jeg nu staar og fortæller Dig?"

„Nej! Nej! Jenny."

„Hun er slem til at banke mig .... Far har været meget bedre mod os, siden Du rejste. Men hun er bleven grusom. Aa, den stakkels, gamle Mand. Doktoren har sagt, at han lever ikke Dagen over. Kommer Du snart, Nelly?"

„Ja, kære Søster! ... jeg vil bringe Barnet ind til Nabokonen ... jeg vil dog ikke vise ham det stakkels, lille, uægte Barn."

Da Madam Carey havde taget Barnet, gik Nelly og Jenny hen for at træffe Omnibussen.

Det var en trist Køretur.

Jenny trykkede sig tæt ind til Søsteren.

— — — Den gamle Fru Horn aabnede Døren. Hun var træt og udaset. Hendes Kinder var fulde af Snavs; det kom af, at hun gned sig i Ansigtet med et Par Hænder, der lige havde puslet med Komfuret. Hun kyssede Nelly uden et eneste Smil og foragtelig studerede hun den unge Piges elendige, magre Udseende.

„Vil Du ha' en Slurk Rom? En Kop The?" spurgte hun for dog at sige noget.

„Nej Tak!" svarede Nelly; hun var som lamslaaet over den kølige Modtagelse, hun havde faaet. Hun fik en Fornemmelse ved at betragte de velkendte Møbler i den gamle Dagligstue, Nipsgenstandene, hvortil der knyttede sig saa mange Erindringer, Taffeluret, som Politibetjentene havde foræret deres Overordnede.

Livet fra gamle Dage vaagnede med hele dets bevægede Mylr; summende udfoldede det sig i den unge Piges Hjerne og fyldte hende lidt efter lidt med en Angst, der forenede sig med hendes Lidelser over at føle sig saa forladt. Saa kom hendes halvt omtaagede Hjerne endelig til at tænke paa den sidste store Ulykke — paa Faderen — som laa for Døden.

„Kan jeg se ham?" spurgte Nelly.

„Kom!" svarede den Gamle.

De gik op ad Trappen, der var helt belæmret med Linned, som hang til Tørring. Madam Horn lukkede en Dør op og Nelly saa den stakkels Mand ligge paa en Jærnseng og trækkes med Døden.

„Fa'r!" udbrød Nelly.

Han svarede ikke. I hans indfaldne Øjne med de flade Øjensten rasede Feberen. Han saa ud til at være langt, langt borte fra Verden, i Gravens Rige; hans lange Legeme laa udstrakt under det hvide Tæppe ligesom i et Ligklæde. Nelly fandt, at han saa frygtelig ud. Hans Skæg voksede vildt, hans Haar var bleven hvidt i Løbet af fjorten Dage, det havde faaet en haard, metalagtig Glans. Baade Haar og Skæg syntes at have antaget enorme Dimensioner i Forhold til hans mumieagtige, indskrumpede Ansigt, hvor Kindbenene sprang frem som Klipper og det forpinte abeagtige Udtryk, som Ansigtet derved fik, blev endnu mere fremhævet ved hans lange Arme, der dinglede ned over Sengetæppet. De stivnede gullige Fingre, som lignede Tovværk med Knuder paa, de var for Nelly mere end alt det andet et sikkert Tegn paa Faderens Dødskamp. Hvor var han gammel nu! Hvor han havde maattet lide!

Nelly glemte, tilgav alt ved Synet af disse sørgelige Rester af Faderen. Datterkærligheden føltes atter i hende, den voksede og svulmede og den afskar en umaadelig Anger over saa længe at have forsømt den gamle Mand, en Anger, som udslettede alle hans Forseelser, og kastede dem over paa hende selv. Hun tilgav af sit ganske Hjærte den, der nu skulde drage herfra.

„Fa'r!" sagde hun bittert hulkende.

Han lukkede langsomt en af sine Hænder, og et flygtigt Skær af Bevidsthed viste sig i hans Øjne.

„Naa — hvad er der?" mumlede han, idet han rystede af Skræk.

„Det er Nelly."

Han saae paa hende, men genkendte hende ikke, og dette besynderlige Blik, hvori der var mindre Intelligens end i et Dyrs, fik hende til at skælve.

„Du kommer nok for at se mig dø? ... Jeg er ikke død endnu ... før ikke mit Lig bort!"

„Nej, nej," sagde hun, „Du dør ikke. Hvordan er det, Du snakker? Husker Du ikke, hvor mange Gange jeg troede, at jeg var død, Fa'r, og jeg er stadig væk endnu spillevende. Du dø? Du driver nok Løjer."

Og pludselig fik hans Øjne et mere menneskeligt Udtryk, hans omtaagede, skrøbelige Hjærne, som nys havde kæmpet med Døden, kom i en vis Ligevægt. Det gik op for ham, at Nelly var til Stede, og han forstod, hvad hun sagde. Han klamrede sig fortvivlet til hendes Ord. Han syntes ligesom at suge dem til sig, at øse Hjærtevarme ud af dem. Og med et frygtsomt Smil, med et lille Barns idiotiske Betoning sagde han:

„Du er dog en grinagtig Pige, Nelly."

Der var i den Maade, han betragtede sin Datter paa, en grænseløs Tryglen, en ydmyg og inderlig Bøn om dog at skænke ham en Almisse i Form af en Smule Haab.

Hun forstod ham.

„Naa, husker Du ikke, Fa'r? Paa Hospitalet havde De allerede puttet mig indenfor Skærmen ... men jeg slap dem ud af Hænder. Fa'r, Folk siger, at jeg ligner Dig! Du skal se, Du slipper godt fra din Sygdom. Det tør jeg vædde alt, hvad jeg ejer og har, paa!"

Og Faderen sagde paany med sin barnlige Betoning, men denne Gang med et lille fornøjeligt og troskyldigt Smil:

„Du er dog en grinagtig Pige, Nelly."

Nelly vendte sig om. Den gamle Mand skælvede.